

1. Забезпечення достовірності і актуальності персональних даних про громадян.

2. Надання великої кількості усіх різновидів адресної допомоги, компенсаційних виплат, у тому числі за надані соціальні послуги, зокрема, на пільгових умовах.

3. Надання соціальних послуг впродовж усього життя людини.

Організації і підприємства, які мають у своєму розпорядженні бази персональних даних, до яких немає доступу через Інтернет, можуть частину персональної інформації, необхідної для надання соціальних послуг, розмістити в державній хмарі.

На цей час для багатьох держав хмарні обчислення – це реальність, повсякденна робота, завдяки якій стає можливим здійснити прорив по всіх основних напрямках інформатизації країни і отримати конкурентну перевагу у світовому масштабі.

Упровадження електронного урядування є ключовим елементом розвитку інформаційного суспільства, суспільства знань та становлення електронної демократії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус : Закон України від 20 лист. 2012 р. № 5492-VI. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5492-17>.*
2. *Про адміністративні послуги: Закон України від 6 вер. 2012 р. № 5203-VI. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/закон_україни_проадміністративні_послуги.*

СМОЛОВИК Ірина В'ячеславівна,
«Європейський університет», м. Київ

ПАТЕНТ ЯК ОХОРОННИЙ ДОКУМЕНТ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Будь-яка власність завжди має потребу в охороні, в тому числі і власність інтелектуальна. Способи охорони прав інтелектуальної власності відрізняються від способів охорони матеріальних об'єктів. Основним способом охорони об'єктів права інтелектуальної власності є видача охоронного документа

патенту чи свідоцтва на об'єкт права інтелектуальної власності, що охороняється.

Основними принципами правової охорони є такі: охороноздатність; визнання за власником виключного права на об'єкт права інтелектуальної власності; додержання прав правовласників, а також безпосередніх творців (авторів, винахідників); дотримання балансу інтересів правовласників і суспільства шляхом обмеження монополії на об'єкт права інтелектуальної власності.

Патент є основним охоронним документом на винаходи, корисні моделі та промислові зразки, що засвідчує пріоритет, авторство і право власності на винахід, корисну модель чи промисловий зразок. Саме він підтверджує визнання державою результату творчої діяльності об'єктом патентного права. Законодавство України передбачає такі його різновиди: патент на винахід, деклараційний патент на винахід, деклараційний патент на корисну модель, патент на секретний винахід, деклараційний патент на секретний винахід, деклараційний патент на секретну корисну модель.

Патент на винахід видається за результатами кваліфікаційної експертизи заявки на винахід. Деклараційний патент на корисну модель видається за результатами формальної експертизи заявки на корисну модель. Патент на секретний винахід видається на винахід, віднесений до державної таємниці. Деклараційний патент на секретну корисну модель видається на корисну модель, віднесену до державної таємниці. Терміни дії патентів на винахід - 20 років від дати подачі заявки.

У ДСТУ 3574-97 (Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення) патент визначається як юридично-технічний документ, який засвідчує право на винахід (корисну модель, промисловий зразок) [1].

Слово „патент” походить від латинського *Litterat Patentes*, що означає „відкрита грамота”. Раніше патенти видавалися владою та засвідчували право

на монопольне виробництво та продаж певного товару, послуг чи винаходів [3, с. 28].

Британський вчений В.П. Томпсон, автор книги «Настільна книга з патентного права усіх країн», ототожнює патент з ексклюзивними привілеями, наданими винахіднику на певний строк, які, «по суті є договором між владою, яка діє від імені нації в цілому, та винахідником. Останній надає суспільству те, чого раніше у нього не було, детальний опис винаходу, а влада, у свою чергу, надає винахіднику на певних умовах виключне право використовувати його винахід протягом певного строку, по закінченні якого усі вигоди винаходу переходять у розпорядження суспільства» [4, с. 1].

Наразі патент розглядається у двох аспектах. По-перше, під патентом розуміють надане державою право забороняти третім особам виготовлення, використання чи продаж винаходу [4, с. 195]. По-друге, патент визначають як охоронний документ.

За тривалий історичний період значення поняття «документ» постійно змінювалося. І дотепер застосовуються різні визначення, то надаючи йому найширше значення, то звужуючи його розуміння до одного конкретного виду документа.

Наприклад, за ДСТУ 2732:2004 документ – це інформація, зафіксована на матеріальному носії, основною функцією якого є зберігати та передавати її в часі та просторі [2]; великий тлумачний словник української мови розглядає документ як діловий папір, що посвідчує певний юридичний факт, підтверджує право на що-небудь [8, с. 236]; у юридичній енциклопедії за ред. Ю. Шемшученко під документом розуміється матеріальна форма відображення, поширення, використання інформації, яка надає їй юридичної сили [12, с. 276].

Документи створюються для реалізації конкретної соціальної функції. У випадку патенту такою функцією є здійснення власником патенту наданих йому прав інтелектуальної власності. У більш широкому розумінні, документ тлумачиться як будь-який вид інформації незалежно від способу закріплення, передачі її змісту і техніки відтворення. Держстандарт колишнього СРСР

(ГОСТ 16487-83) термін «документ» визначений як «засіб закріплення різним способом на спеціальному матеріалі інформації про факти, події, явища об'єктивної дійсності і розумової діяльності людини».

Відповідно до ч. 1 ст. 462 ЦК України, набуття права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок засвідчується патентом. Закон «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» визначає патент як охоронний документ, що засвідчує пріоритет, авторство і право власності на винахід (корисну модель).

П.М. Цибульов визначає патент, як «вид інтелектуальної (промислової) власності, який використовуються як інструмент, що регулює створення і передачу нових технологій» [10, 44].

Згідно з юридичною енциклопедією, патент – це виданий компетентним державним органом документ, який надає його власникові виключне право на винахід (корисну модель тощо). Також патент визначається як форма охорони об'єктів інтелектуальної власності [12, 390]. Енциклопедія зазначає, що патент необхідно розцінювати як визнання та підтвердження державою того, що подана пропозиція є винаходом, корисною моделлю тощо; надання інформації суспільству про наявність даних науково-технічних чи селекційних нововведень та їх охорону державою; визначення пріоритету і авторства його творців [12; с. 453].

Деякі автори, наприклад, В. Коссак, окремо наголошують, що патент не є об'єктом права інтелектуальної власності, а є лише документом, що засвідчує право інтелектуальної власності на відповідний об'єкт [13, с. 45].

В. Дроб'язко визначає патент як форму охорони винаходів, корисних моделей тощо. Автор пише, що патент – це юридично-технічний документ, виданий уповноваженим компетентним державним органом, за допомогою якого держава засвідчує виключне право володільця на створений ним об'єкт промислової власності (винахід, корисну модель, промисловий зразок) [14, с. 316].

Підсумовуючи вищенаведене, притримуємося думки, що патент виступає документом, який закріплює відповідну форму (спосіб) правової охорони, засвідчує права інтелектуальної власності.

Самі ж права на винахід, корисну модель або промисловий зразок виникають раніше, ніж видається патент, а саме від дати публікації відомостей про його видачу. Таким чином права не «надаються» патентом, а лише ним підтверджуються.

ЛІТЕРАТУРА:

1. ДСТУ 3574-97 (Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення).
2. ДСТУ 2732:2004 (Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять).
3. Белов В.В. Интеллектуальная собственность. Законодательство и практика применения. Практическое пособие. / В.В. Белов, Г.В. Виталиев, Г.М. Денисов. – М. : Гардарика, 1997. – 320 с.
4. W. P. Thompson, *Handbook of Patent Law of All Countries*. – London, 1920.
5. В. В. Белов, Г. В. Виталиев, Г. М. Денисов *Интеллектуальная собственность: законодательство и практика его применения: практическое пособие*. – М.: Юрист, 2006. – 351 с.
6. *WIPO Intellectual Property Handbook: Policy, Law and Use*. Geneva. WIPO publ. № 489 (E). 2004, Second Edition.
7. *Intellectual Property Code of the Philippines: Republic Act no. 8293, 06/06/1997*.
8. Великий тлумачний словник української мови. К.:2001.С236.
9. Закон України «Про Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993 № 3687-ХІІ
10. Цибульов П.М. *Основи інтелектуальної власності / Навчальний посібник*. – К.: „Инст. інтел. власності і права”, 2005. – 112с.
11. *Юридична енциклопедія: В 6 т. /Редкол.: Ю70 Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін.* – К.: „Укр. енцикл”, 1998. Т 4.
12. *Юридична енциклопедія: В 6 т. /Редкол.: Ю70 Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін.* – К.: „Укр. енцикл”, 1998. Т 4.
13. Коссак В. М. Якубівський І. Є. *Право інтелектуальної власності: Підручник*. – К.: Істина, 2007. — 208 с.
14. Дроб'язко В.С., Дроб'язко Р.В. *Право інтелектуальної власності*. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 512 с.
15. Халаїм Н. *Правова природа патенту на промисловий знак // Право України*. – 2000. – N 8. – С.92-95.